

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד' דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז ונפק משה לקדמות חמוהי
 וסגיד ונשיק ליה ושאלו גבר
 לתבריה לשלם ועלו
 למשכנא: ח ואשתעי משה
 לחמוהי ית כל די עבד יי
 לפרעה ולמצראי על עיסק
 ישראל ית כל עקתא די
 אשפחתנון בארחא ושזבנון
 יי: ט וחדי יתרו על כל טבתא
 די עבד יי לישראל די שזבנון

ז וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חֹתְנֹו וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשְׁקוּ-
 לוֹ וַיִּשְׁאַלֻּהוּ אִישׁ-לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ
 הָאֵהָלָה: ח וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה לְחֹתְנֹו אֵת כָּל-
 אֲשֶׁר עָשָׂה יְדֹוּהָ לְפָרְעָה וּלְמִצְרַיִם עַל-
 אֹדֶת יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל-הַתְּלָאָה אֲשֶׁר
 מִצְּאֵתֶם בְּדַרְךְ וַיִּצְלַם יְדֹוּהָ: ט וַיַּחֲדֵ יתרו
 עַל כָּל-הַטּוֹבָה אֲשֶׁר-עָשָׂה יְדֹוּהָ לְיִשְׂרָאֵל

(7) So Moshe went out to greet his father-in-law, and he bowed himself and kissed him, and they inquired regarding the welfare of one man to the other, and they entered the tent. (8) And Moshe told his father-in-law everything that the Lord had done to Pharaoh and to Egypt for the sake of Israel, [and about] all the hardships that had befallen them on the way, and that the Lord had saved them. (9) Yitro rejoiced over all the good that the Lord had done for Israel, that

RASHI

רש"י

(7) **So Moshe went out** — *Great honor was given Yitro at that time, because when Moshe went out [to greet him], Aharon Nadav and Avihu went out with him, and as a result, who would there be who saw these [great leaders] go out and not go out as well? [Thus a great multitude of people went out to greet Yitro.] He bowed himself and kissed him* — *[From this verse,] I cannot tell who bowed to whom? However, when it*

(ז) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה. כבוד גדול נתפבר יתרו באותה שעה כיון שיצא משה יצא אהרן נדב ואביהוא ומי הוא שראה את אלו יוצאין ולא יצא: וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשְׁקוּ לוֹ. איני יודע מי השתחוה למי כשהוא אומר איש לרעהו מי הקרוי איש זה משה שנאמר והאיש משה (מכילתא): (ח) וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה לְחֹתְנֹו. למשורף את לבו לקרבו בתורה (מכילתא): אֵת כָּל הַתְּלָאָה. שעל היים ושל עמלק (מכילתא): הַתְּלָאָה. למ"ד אל"ף מן היסוד של תבה והתי"ו הוא תקון ויסוד

states; “[And they inquired regarding the welfare] of (איש) one man to the other.” Now who is the one that is referred to as (איש) “man?” This is Moshe as it is stated regarding him: “(והאיש) And the man Moshe [was exceedingly humble.]” (Numbers 12:3) [Thus Moshe is the one who bowed and kissed Yitro.] (8) **And Moshe told his father-in-law** — *[Since verse 1, tells us that Yitro had already heard everything, what need was there for Moshe to tell him? Rather, it was] in order to draw his heart and bring him close to Torah. All the hardships* — *Of [being, closed in by] the Sea and of [being attacked by] Amalek. התלאה* — *The ל and א of התלאה are part of the root of the word, and the ת, is formative and basic and sometimes may be omitted [as when it is used in a verb format such as, לאה — suffered hardship, ילאה — will suffer hardship. However, when used as a noun the ת, is added]. Similar are the words*

מִיַּד דְּמִצְרָאִי: י וְאָמַר יִתְרוֹ
בְּרִיךְ יי' דִּי שׁוֹיֵב יִתְכוֹן מִיַּד
דְּמִצְרָאִי וּמִיַּד דְּפִרְעָה דִּי
שׁוֹיֵב ית עֲמָא מִתַּחַת מְרוֹת
מִצְרָאִי:

אֲשֶׁר הִצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם: י וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ
בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם
וּמִיַּד פִּרְעֹה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת־הָעָם מִתַּחַת
יַד־מִצְרַיִם:

He had rescued them from the hands of Egypt. (10) And Yitro said; Blessed is the Lord, Who has rescued you from the hand of Egypt and from the hand of Pharaoh, Who has rescued the people from beneath the hand of Egypt.

RASHI

רש"י

הנפיל מִמֶּנּוּ לְפָרְקִים וְכֵן תְּרוּמָה תִּנּוּפָה תִּקְוָמָה
תְּנוּאָה: (ט) וַיִּחַד יִתְרוֹ. וַיִּשְׁמַח יִתְרוֹ זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ.
וּמִדְּרַשׁ אֲגֻדָּה נַעֲשֶׂה בְּשֵׁרוֹ חֲדוּדִין חֲדוּדִין מִיֶּצֶר עַל
אֲבוֹד מִצְרַיִם הִינּוּ דְאִמְרֵי אֵינְשֵׁי גֵיזְרָא עַד עֲשָׂרָה
דְּרֵי לֹא תִבְזֵי אֲרַמְאָה בְּאִפְיָה: עַל כָּל הַטּוּבָה. טוֹבַת
הַמֶּן וְהַבָּאָר וְהַתּוֹרָה. וְעַל כֵּן אֲשֶׁר הִצִּילוּ מִיַּד
מִצְרַיִם עַד עֲבָשׂוּ לֹא הָיָה עֶבֶד יָכוֹל לְבְרוּחַ
מִמִּצְרַיִם שְׁהִיתָה הָאָרֶץ מִסְגֶּרֶת וְאֵלּוּ יֵצְאוּ שְׂשִׁים
רְבוּא (מְכִילֵתָא): (י) אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד
מִצְרַיִם. אֲוִמָּה קִשָּׁה: וּמִיַּד פִּרְעֹה. מֶלֶךְ קִשָּׁה:
מִתַּחַת יַד מִצְרַיִם. כְּתַרְגוּמוֹ לְשׁוֹן רִדְוֵי וּמְרוֹת הַיָּד
שְׁהִיוּ מְכַבְּדִים עֲלֵיהֶם הִיא הָעֲבוּדָה:

Over all the good — The goodness of the manna, of the well, and the Torah. But above all that “He had rescued them from the hands of Egypt.” Up until the present, no slave had ever been able to escape from Egypt, for the land was completely sealed. Yet these [the Israelites] went out six hundred thousand strong (Mekhilta). (10) **Who has rescued you from the hand of Egypt** — A harsh nation. **From the hand of Pharaoh** — A harsh king. **From beneath the hand of Egypt** — [Hand is] as the Targum [Onkelos] renders; an expression denoting tyranny and domination, [referring here to] the hand that they would lay heavily upon them. This is the [slave] labor (Mekhilta).

PROPHETS Isaiah 6

נביאים ישעיה פרק ו

ז וְסִדַּר בְּפִי וַיֹּאמֶר הֵא שׁוֹיֵתִי
פְתַגְמֵי נְבוּאָתִי בְּפִי וְיַעֲדוּן

ז וַיִּגַע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִגַע זֶה עַל־שְׁפִתַי וְסִר

(7) And he laid it upon my mouth, and said, Behold, this has touched your lips;

עֹנֶה וְחִטָּאתְךָ תִּכְפֹּר: ה וְאֲשַׁמְעֵ אֶת־קוֹל אֲדֹנָי
 אִמְר אֶת־מִי אֲשַׁלַּח וּמִי יֵלֶךְ־לָנוּ וְאָמַר הַנְּנִי
 שְׁלַח־נִי: ט וַיֹּאמֶר לֵךְ וְאָמַרְתָּ לָעָם הַזֶּה שְׁמְעוּ
 שְׁמוֹעַ וְאֶל־תִּבְיִנוּ וְרָאוּ רָאוּ וְאֶל־תִּדְעוּ: י הַשְׁמֹן
 לִב־הָעָם הַזֶּה וְאֹזְנֵי הַכֶּבֶד וְעֵינָיו הִשַׁע פֶּן־יִרְאֶה
 בְּעֵינָיו וּבְאָזְנָיו יִשְׁמָע וּלְבָבוּ יָבִין וְשָׁב וּרְפָא לוֹ:
 יקר ועיניהם עמדם דלמא יחזון בעיניהון ובאודניהון ישמעון ובלבהון יסתכלון ויתובון וישתבך להון:

and your iniquity is taken away, and your sin purged. (8) Also I heard the Voice of the Lord, saying, Whom shall I send, and who will go for us? Then I said, Here am I; send me. (9) And he said, Go, and tell this people, Listen listen, but you do not understand. See see, but you do not perceive. (10) The heart of this people is becoming fat, and their ears are becoming heavy, and their eyes are closing; lest they see with their eyes, and hear with their ears, and understand with their heart, and return, and be healed.

RASHI

רש"י

(7) **And your iniquity is taken away** — [The iniquity] for degrading Israel [by saying "A people of unclean lips" (verse 5)].

(8) **Whom shall I send** — To rebuke Israel. (9) **שמעו שמוע** — I tell you "Listen listen." **But you do not understand** — But you don't pay attention to understand. **See see** — The miracles I performed for you but you don't strive to know Me. (10) **Their eyes are closing** — Plastered [shut],

preventing them from seeing. **Lest they see** — They make sure that they should not hear the words of the prophets, for they fear lest their words find favor and thus they understand with their hearts and will return to Me. And truthfully, this is their cure, if they would only return to Me.

(ז) וְסָר עֹנֶה. שְׁחַרְפָּת אֶת יִשְׂרָאֵל: (ח) אֶת מִי אֲשַׁלַּח. לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל: (ט) שְׁמוֹעוּ שְׁמוֹעַ. אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם שְׁמוֹעוּ שְׁמוֹעַ: וְאֶל תִּבְיִנוּ. וְאַתֶּם אֵין נוֹתְנִים לֵב לְהִבִּין: וְרָאוּ רָאוּ. נִסִּים שַׁעֲשִׂיתִי וְאֵין נוֹתְנִים לֵב לְדַעַת אוֹתִי: (י) וְעֵינָיו הִשַׁע. טְחִים עֵינֵיהֶם מִרְאוֹת: פֶּן יִרְאֶה. נוֹתְנִים לָבָם שְׁלֵא יִשְׁמְעוּ דְבָרֵי נְבִיאִים שְׁוִירָאִים שְׁמָא יִטִּיבוּ דְבָרֵיהֶם בְּעֵינֵיהֶם וְיִבְיִנוּ בְּלָבָם וְיָשׁוּבוּ אֵלַי וּבְקָמַת זוּ הִיָּה רְפוּאָתָם אִם הָיוּ עוֹשִׂין תְּשׁוּבָה אֵלַי:

Writings Mishlei 15

כתובים משלי פרק טו

טז טו טב קָלִיל בְּדַחְלִתֶיהָ דָּאֵלֶהָ: מִן סִימָתָא רַבְרַבְתָּא וְעֲתָתָא:

(16) Better is little with the fear of the Lord, than great treasure and chaos with

יז טוב ארחת ירק ואהבה שם משור אבוס
 ושנאה בו: יח איש חמה יגרה מדון וארך אפים
 ישקיט ריב: יט דרך עצל פמשכת חדק וארה
 ישרים סללה:
 דתריצי שפיא:

it. (17) Better is a dinner of herbs where there is love, than a fatted ox and hatred with it. (18) An angry man stirs up confrontation; but he who is slow to anger, silences conflict. (19) The way of the lazy man is like a hedge of thorns; but the way of the righteous is level.

RASHI

(16) **And chaos with it** — *The cry of people shouting that the great treasure was gained through theft and violence.* (17) **A dinner of herbs** — *A dish of vegetables.* (18) **An angry man** — *One who gets angry quickly.*

Slow to anger — *It is difficult to get him angry.* (19) **The way of the lazy man** —

In his eyes it appears as "A hedge of thorns" i.e., as if all the roads are fenced off from him with thorns. **Level** — *Well trodden and cleared.*

רש"י
 (טז) ומהומה בו: קול בני אדם צועקים שהוא מגול
 ומחמס: (יז) ארחת ירק. תבשיל של ירק: (יח) איש
 חמה. שממהר לבעוס: וארך אפים. קשה לבעוס:
 (יט) דרך עצל. דומה בעיניו במשוכות חדק כאילו
 הדרכים גדורים לפניו בקוצים: סללה. כבושה
 ומופנה:

Mishnah Shabbat, chapter 17

משנה שבת פרק יז

(1) [Objects which, Rabbinically may not be handled on Shabbat or Festivals, are referred to as *muktzah*. They include several

categories. One category is: objects which are neither food nor utensils (known as *muktzah machmat gufo* — because of its character). Another category is: objects which were declared *muktzah* because they are instruments primarily used for a labor that is prohibited on Shabbat (known as *kli shemelakhto l'issur*). All utensils [that have doors or lids and that are not *muktzah*] may be handled on the Shabbat and their doors [may be handled] with them, even if they were detached on Shabbat [i.e., even if their doors or lids had already become detached when Shabbat began], for they are unlike house doors, which are not *mukhan* [i.e., house doors are not prepared and designated to be used on Shabbat when not hanging on a doorpost and are therefore, *muktzah* when detached from their hinges. However, a chest, for example, stands *mukhan* — prepared to be used on Shabbat, as does a chest door, and therefore, its door may

רבנו עובדיה מברטנורא

א כל הכלים. שיש להם דלתות: ניטלים בשבת ודלתותיהן עמהן. ואף על פי שנתפרקו הדלתות מן הכלים קודם
 השבת ניטלים בשבת אגב הכלים: ואינן דומין לדלתות הבית. שאפילו נתפרקו בשבת אין ניטלין, לפי שדלתות

be handled on Shabbat, (since it is fit to be reattached, it is still classified as a closet door and thus it is a utensil, although it may not be reattached on Shabbat, since that would be prohibited, as completing or fixing a vessel)]. (2) A man may take [an object which is *muktzah* because its primary purpose is for a forbidden labor, such as] a hammer [and use it for a permitted purpose, such as] to split nuts [so, too, one may handle and use], an axe to cut [a loaf of] pressed figs, a saw to slice cheese, a shovel to scoop dried figs [from a barrel], a winnowing shovel and a pitchfork to place [food] upon it for a child [i.e., to pass food over a small stream to a child], a spindle or reed [used by weavers] to spear with it [berries], a hand [sewing] needle to remove a thorn, and a sackmaker's [needle] to [pick and] open a [locked] door. (3) A reed for [dipping into a vat of] olives [to ascertain whether they are sufficiently ripe for pressing]: If it [the hollow reed] has a bulb on its top [whereby the olive oil adheres to it when the olives are oozing and are ready for pressing, then the reed has a receptacle, is considered a vessel and], is susceptible to defilement; if not [if there is no bulb or knot with which to collect oil], it is not [a receptacle, nor considered a vessel and hence, as a non-metallic utensil is not] susceptible to defilement. In either case [since utensils do not require a receptacle to be considered a vessel for Shabbat purposes], it may be handled on the Shabbat. (4) Rabbi Yose says; All utensils [even those whose primary function is for forbidden labor] may be handled [for permissible usage, or when one requires the place it occupies], except for a large saw and the pin [which cuts into the ground to make furrows] of a plow [these, being valuable tools, are reserved only for their specialty and have a designated storage area; the owner will not allow other usage, lest the tools become damaged. This *muktzah* is referred to as *muktzah machmat chisaron kis* — the fear that use will reduce their value]. All utensils [whose primary usage is for permissible work]

רבנו עובדיה מברטנורא

הבית אינן מן המוכן, כלומר לא נעשו לטלטול: **ב קורנס**. פטיש: **הדבלה**. לאחר שעשאה עיגול היא עבה וקשה וצריכה קרדום לחתכה: **מגירה**. כעין סכין ארוך ויש בו פגימות הרבה: **לגרור בה את הגבינה**. לחתכה ולחלקה לחלקים, שעל ידי פגימותיו ממחר וחותך הדבר העב: **מגריפה לגרוף בה הגרוגרות**. מן החבית: **רחת**. לוח שיש לה בית יד ושתי דפנות וזורין בה את החטה: **ומולג**. כלי שיש לו שלש שינים ומהפכים בו את הקש בגורן: **כוש**. פלך שטוות בו הנשים: **כרכר**. עץ של אורגים ודומה למחט של סקאין: **לתחוב בו**. לאכול בו תותים וכל מיני פרי רך: **מחט של יד**. מחט קטנה שתופרים בה בגדים: **ליטול בו את הקוץ**. שנכנס בבשרו, שמותר ליטלו בשבת כמו שמותר להפיס מורסא להוציא ממנה ליחה ובלבד שלא יתכוין לעשות לה פה: **של סקאים**. מחט גדולה שתופרין בה שקין: **לפתוח בו את הדלת**. מי שאבדה לו מפתח: **ג קנה של זיתים**. קנה שעשוי לבדוק הזיתים שבמעטן אם נתאסף שמנן בתוכן והגיעו להיות ראויין לבית הבוד: **אם יש קשר בראשו**. כעין פקק שבקנה: **מקבל תומאה**. לפי שעל ידי שהוא פקוק בקשר משתייר בו מן השמן הזב מן הזיתים ובודק בו אם הגיע לעיצור, והוה ליה בית קיבול: **ואם לאו**. שאין בו קשר, אע"פ שהוא חלול אין חללו עשוי לקבל כלום, הלכך הוה ליה פשוטי כלי עץ ואינו מקבל תומאה: **בין כך ובין כך ניטל בשבת**. דהא כלי הוא ועשוי להפוך בו את הזיתים: **ד מסר הגדול**. מגירה גדולה שנוטרים בה

לפי שאינן מן המוכן: **ב נוטל אדם קרנס לפצע בו את האגוזים**, וקרנס לחתוך את הדבלה. **מגרה**, לגרר בה את הגבינה. **מגרפה**, לגרף בה את הגרוגרות. **את הרחת ואת המולג**, לתת עליו לקטן. **את הכוש ואת הכרכר**, לתחוב בו. **מחט של יד**, לטל בה את הקוץ, ושל סקאים, לפתוח בה את הדלת: **ג קנה של זיתים**, אם יש קשר בראשו, מקבל תומאה, ואם לאו, אין מקבל תומאה. **בין כך ובין כך**, נוטל בשבת: **ד רבי יוסי אומר**, כל הכלים נוטלין, חוץ מן המסר הגדול ויתד של מחרשה. **כל הכלים נוטלין לצרף ושלל**

may be handled, whether required [for use or for their place] or not required [provided there is some purpose in their being handled such as to remove them from the sun to the shade]. Rabbi Nechemiah says; They [utensils whose primary purpose is for permitted labor] may be handled only when required [for the place they occupy or for their specific purpose, e.g., it would be

permissible to use a knife for cutting, but not for propping a bowl; the *halachah* does not follow Rabbi Nechemiah]. (5) Regarding all utensils that may be handled on the Shabbat, their fragments may be handled as well, provided, however, that they can perform some kind of task. [As examples,] the fragments of a kneading bowl [that can be used] to cover the mouth of a barrel, [and] the fragments of a glass to cover the mouth of a flask [may be handled. If, however, they are completely useless, they would be *muktzah machmat gufo* — because of its character]. Rabbi Yehudah says; [Not so, rather, the fragments may be handled] provided that they can perform something in the nature of their [intended] work; [As examples,] the fragments of a kneading bowl, [which can be used] to pour a liquid of thick consistency into them [similar to its intended purpose of holding dough]; or the fragments of a glass, [which can be used] to pour oil into them [only these are permitted to be handled]. (6) If a stone [is set] in a pumpkin shell [to weigh it down so that it sinks when placed in a well], and [thereby] one can [use it as a bucket to] draw [water] with it and it [the stone] does not fall out, one may draw [water] in it [the stone is considered as being part of the vessel and therefore, is not *muktzah*]; if not [i.e., if the stone is not fastened securely and will fall out when the shell is submerged], one may not draw water in it [the stone, not being part of a vessel, is *muktzah*, as are all other stones. The shell becomes *muktzah*, as well, since it is now a *basis ladavar*

לְצַרֵּף. רַבִּי נְחֵמְיָה אֹמֵר, אֵין נִטְלִין אֶלָּא לְצַרֵּף: הַ כָּל הַכֵּלִים הַנִּטְלִין בַּשַּׁבָּת, שֶׁבְרִיָהֶן נִטְלִין (עִמָּהֶן), וּבִלְבָד שִׁיְהִיו עוֹשִׂין מַעֲשֵׂי מְלָאכָה, שֶׁבְרִי עֲרֵבָה לְכִסּוֹת בְּהֵן אֵת פִּי הַחֲבִית, שֶׁבְרִי זְכוּכִית לְכִסּוֹת בְּהֵן אֵת פִּי הַפֶּךְ. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, וּבִלְבָד שִׁיְהִיו עוֹשִׂין מַעֲשֵׂי מְלָאכָתָן, שֶׁבְרִי עֲרֵבָה לְצוּק לְתוֹכָן מִקְפָּה, וְשֶׁל זְכוּכִית לְצוּק לְתוֹכָן שָׁמֹן: וְהָאֵבֶן שֶׁבְקַרְוִיָּה, אִם מִמְלָאִין בָּהּ וְאִינָה נּוֹפֶלֶת, מִמְלָאִין בָּהּ, וְאִם לֹא, אֵין

רבנו עובדיה מברטנורא

קורות: **ויתר של מחרישה**. כלי גדול העשוי כסכין שבו עושים חריץ של תלם המענה. והנך קפיד עליהו ומיחד להו מקום דלא חזו למלאכה אחרית: **כל הכלים ניטלים לצורך ושלא לצורך**. הכי קאמר, כל הכלים שמלאכתן להיתר, כגון קערות וכוסות, ניטלים לצורך גופו ולצורך מקומו של כלי, ושלא לצורך, אפילו שאינו צריך לגופו ולמקומו של כלי אלא לטלטלו מחמה לצל או שלא יגברוהו הגנבים, שרי בכלי שמלאכתו להיתר. וכלי שמלאכתו לאיסור, כגון מדוכות ורחיים וכיוצא בהן, לצורך גופו ולצורך מקומו מותר, מחמה לצל או מפני הגנבים אסור: **ר' נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך**. מפרש בגמרא לצורך תשמיש המיוחד לו בלבד ולא לצורך דבר אחר ואפילו לצורך גופו, כגון סכין לחתוך בו בלבד שרי, ולא לסמוך בו את הקערה. ואין הלכה כרבי נחמיה: **ה מעין מלאכה**. איזו מלאכה שתהיה ואפילו אינה מעין מלאכתן הראשונה: **לצוק לתוכן מקפה**. עבה, דומיא דעיסה מעורבת במים. ולא פליגי אלא בנשברו בשבת, אבל נשברו מערב שבת כולי עלמא מודו דניטלים אפילו אין עושים מעין מלאכתן הראשונה. ואין הלכה כרבי יהודה: **ו האבן שבקרויה**. דלעת יבשה וממלאים בה מים, ומתוך שהיא קלה אינה שואבת אלא צפה ונותנין בה אבן להכבידה: **אם ממלאין**. בקרויה ואין האבן נופלת, שהדוקה יפה בפי הקרויה, הוה כלי: **ואם לאו**. הרי היא כשאר אבנים, ואין מטלטלין את הקרויה, שנעשית בסיס לאבן שנושאתה: **זמורה שהיא**

ha'asur — a base for a forbidden object]. If a [vine] branch is tied to a pitcher, one may draw [water] with it on Shabbat [since the vine is now considered as part of the utensil, it is no longer *muktzah*]. (7) [One of the primary forbidden labors is building. This includes only permanent structures; however, the Rabbis forbade building temporary structures, as well.] Regarding a window

shutter, Rabbi Eliezer says; When it is fastened [to the wall] and suspended [in midair, not reaching the ground], one may close [the window] with it; if not, one may not close [the shutter] with it [since he is lifting it off the ground, this has the appearance of adding an addition to a permanent structure, which, according to Rabbi Eliezer, is forbidden, even though the addition is only temporary]. But the Sages say; [Adding a temporary addition to a permanent structure is permitted and therefore,] in either case [and even if not connected to the wall at all], we may close [the window] with it. (8) All lids of utensils [which are cemented or otherwise attached to the ground] that have a handle may be handled on Shabbat [having a handle indicates a lid and hence, a utensil, rather than a covering and seal. Regarding lids of actual utensils that are not cemented to the ground, all agree that they are vessels even without handles]. Said Rabbi Yose; When is this said? Regarding lids [that are used to cover a hole] in the ground [such as those used to cover a well or cistern. Since a lid without a handle has the appearance of the ground itself and thus, if removed or returned, resembles demolition or building], but the lids of [actual] utensils [which are cemented and used to cover the ground] may, in any case [i.e., even without a handle affixed to the top], be handled on Shabbat [the Sages disagree and maintain that even an actual vessel-lid cemented to the ground is considered as part of the ground unless it has a handle; the *halachah* follows the Sages].

רבנו עובדיה מברטנורא

קשורה בטפית. לפך קטן ששואבין בו מים מן הבור או מן המעיין: **ממלאים בו.** דשויה להך זמורה כלי: ז פקק החלון. כגון לוח ומסך או שאר כל דבר שסותמים בו חלון: **ותלוי.** שאינו נגרר בארץ: **ואם לאו אין פוקקין בו.** שאם נגרר על גבי קרקע, כשהוא שומטו מעל הארץ לסתום בו מחזי כמוסיף על הבנין, וסבר רבי אליעזר אין מוסיפין על אהל עראי בשבת: **בין כך ובין כך.** בין קשור בין אינו קשור: **פוקקין בו.** הואיל והיה מוכן מאתמול לכך, דסברי רבנן מוסיפין על אהל עראי בשבת. והלכה כחכמים: ז **במה דברים אמורים בכיסויי קרקעות.** בגמרא קאמר, דבכיסויי כלים כולי עלמא לא פליגי דשרי אע"ג דלית להו בית אחיזה, ובכיסויי קרקעות כגון כיסוי של בור ודו"ת כולי עלמא לא פליגי דאסור אי לית להו בית אחיזה, כי פליגי בכיסויי כלים המחזירים לקרקעות, מר סבר כקרקעות דמיין, ומר סבר לאו כקרקעות דמיין. והלכה כחכמים שהמחובר לקרקע הרי הוא כקרקע:

Gemara Shabbat, 119b

גמרא שבת דף קי"ט ע"ב

Rabbi Chisda said in the name of Mar Ukva: He who prays on the eve of the Shabbat and

recites and "[The heaven and the earth] were finished" [ויכלו], the two ministering angels who

ממלאין בה. זמורה שהיא קשורה בטפית, ממלאין בה בשבת: ז פקק החלון, רבי אליעזר אומר, בזמן שהוא קשור ותלוי, פוקקין בו, ואם לאו, אין פוקקין בו. וחכמים אמרים, בין כך ובין כך פוקקין בו: ח כל כסויי הכלים שיש להם בית אחיזה נטלים בשבת. אמר רבי יוסי, במה דברים אמורים. בכסויי הקרקעות, אבל בכסויי הכלים, בין כך ובין כך נטלים בשבת:

accompany him place their hands on his head and say to him, “And your iniquity is taken away, and your sin purged.” (Isaiah 6:7) It was taught, Rabbi Yose son of Rabbi Yehudah said: Two ministering angels accompany man on the eve of the Sabbath from the Synagogue to his home, one good, the other evil. When he arrives home and finds the lamp burning, the table laid and the couch [bed] covered with a spread, the good angel exclaims; May it be so next Shabbat [as well], and the evil angel unwillingly responds; Amen. But if not, the evil angel exclaims; May it be so next Sabbath too, and the good angel responds unwillingly; Amen. Rabbi Elazar said: One should always set his table on the eve of Shabbat, even if he needs [to eat] only [food] the size of an olive. While Rabbi Chanina said: One should always set his table at the conclusion of the Shabbat [as a royal escort in honor of the departing Shabbat], even if he merely requires as much as an olive. [A] hot [drink] after the conclusion of the Shabbat is soothing; fresh [warm] bread after the termination of Shabbat is soothing. A third born calf used to be prepared for Rabbi Avahu at the conclusion of Shabbat, of which he ate [only] a kidney.

When his son Avimi grew up, he said to him, Why should you waste so much? Let us leave over a kidney from Shabbat eve. So he left it over, and a lion came and devoured it [the calf]. Rabbi Yehoshua ben Levi says; He who responds; “Amen, May His great Name be blessed,” with all his might, has his decree torn up, as it is said; “When retribution was annulled in Israel, For that the people offered themselves willingly, Bless the Lord:” (Judges 5:2) Why “When retribution was annulled?” Because they blessed the Lord. Rabbi Chiyya bar Abba said in the name of Rabbi Yochanan: Even if he has a taint of idolatry, he is forgiven. It is written here, “When retribution was annulled [*bifroa pera'oth*]”, while elsewhere [regarding idolatry] it is written: “And Moshe saw that the people had been exposed [*parua*]; for Aharon had exposed them.” (Exodus 32:25) Resh Lakish said: He who responds “Amen” with all his might, has the gates of Paradise opened for him, as it is written: “Open the gates, that the righteous nation which keeps truth [*shomer emunim*] may enter;” (Isaiah 26:2) read not

שבת ואומר ויכלו שני מלאכי השרת המלוים לו לאדם מניחין ידיהן על ראשו ואומרים לו (ישעי' ו) וסר עונך וחסאתך תכפר. תניא רבי יוסי בר יהודה אומר שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו אחד טוב ואחד רע וכששב לביתו ומצא נר דלוק ושלחן ערוך ומשתו מוצעת מלאך טוב אומר יהי רצון שתהא לשבת אחרת כן. ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו. ואם לאו מלאך רע אומר יהי רצון שתהא לשבת אחרת כן ומלאך טוב עונה אמן בעל כרחו. אמר רבי אלעזר לעולם יסדר אדם שלחנו בערב שבת אף על פי שאינו צריך אלא לכזית. ואמר רבי חנינא לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת אף על פי שאינו צריך אלא לכזית. חמין במוצאי שבת מלוגמא פת חמה במוצאי שבת מלוגמא. רבי אבהו הווי עבדין ליה באפוקי שבתא עיגלא תילתא הוה אכיל מניה כוליית כי גדל אבימי בריה אמר ליה למה לך לאפסודי כולי האי נשבוק כולייתא ממעלי שבתא. שבוקה ואתא אריא ואכליה. אמר רבי יהושע בן לוי כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו קורעין לו גזר דינו שנאמר (שופטים ה) בפרוע פרועות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'. מאי טעמא בפרוע פרועות משום דברכו ה'. רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן אפילו יש בו שמץ של עבודת אלילים מוחלין לו כתיב הקא בפרוע פרועות וכתוב התם (שמות ל"ב) כי פרע הוא. אמר ריש לקיש כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן שנאמר (ישעי' כ"ו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים אל תקרי שומר אמונים אלא

“shomer emunim” but rather, *she'omrim Amen* [that say, Amen]. What does “Amen” mean? — Said Rabbi Chanina: [אל מלך נאמן]

God, faithful King.

זוהר יתרו דף פ"ח ע"א

רבי שמעון אמר האי מאן דאשלים תלת סעודתי בשבתא קלא נפיק ומכרזא עליה או תתענג על ה'. דא סעודתא חדא לקבל עתיקא קדישא דכל קדישין. והרפכתיד על במתי ארץ דא סעודתא תננינא לקבל חקלא דתפוחין קדישין. והאכלתיד נחלת יעקב אביד דא הוא שלימו דאשתלים בועיר אפין ולקבליהו בעי לאשלקא סעודתיה ובעי לאתענגא בכלהו סעודתי ולמחדי בכל חד וחד ומנייהו משום דאיהו מהימנותא שלימתא ובגין כך שבתא אתניקר מכל שאר זמנין וחגיז משום דכלא ביה אשתכח ולא אשתכח הכי בכלהו זמני וחגי. אמר רבי חייא בגין כך משום דישתכח כלא ביה אדכר תלת זמנין דכתיב ויכל אלהים ביום השביעי. וישבת ביום השביעי. ויברך אלהים את יום השביעי. רבי אבא (ניא רב המננא סבא) כד הוה יתיב בסעודתא דשבתא הוה חדי בכל חד וחד והוה אמר דא. היא סעודתא קדישא דעתיקא קדישא סתימא דכלא. בסעודתא אחרא הוה אמר דא היא סעודתא דקדשא בריד הוא וכן בכלהו סעודתי והוה חדי בכל חד וחד. כד הוה אשלים סעודתי הוה אמר אשלימו סעודתי דמהימנותא. רבי שמעון כד הוה אתי לסעודתא הוה אמר הכי אתקיני סעודתא דמהימנותא עלאה אתקיני סעודתא דמלכא. והוה יתיב וחדי כד אשלים סעודתא תליתאה הו מכרזי עליה או תתענג על יי והרפכתיד על במתי ארץ והאכלתיד נחלת יעקב אביד:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Anthologized

מלוט

“And declares to man his conversations.” (Amos 4:13) Even casual conversations between husband and wife are repeated to a person on the day of judgment. Therefore, he should consider that he is in the presence of the King of Kings, the Holy One, Blessed is He, Who is aware of hidden things and Who examines the heart and kidneys [thoughts and emotions]. When a person lies in bed, let him remember that he will also lie on a bed where he will die, and that all matters of the body are completely devoid of substance. Let him

ומגיד לאדם מה שיחו אפילו שיחה קלה שבין איש לאשתו מגידים לאדם ביום הדין. על כן ישים אל לבו שהוא לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא והוא יודע נסתרות ובוהן לבות וכליות. וכשהוא שוכב על מטתו יזכור שגם הוא ישכב על מטה שימות שם וכל עניני הגוף הבל הבלים ויטהר רעיוניו לחשוב מחשבות קדושות ולהרחיק מחשבות רעות וידע כי בזה תלוי תקון או קלקול הילד הנולד והמחשבה עיקר גדול

purify his thoughts so that he think holy thoughts, pushing away evil thoughts. Be aware that whether the child who is conceived will be proper or corrupt, depends on this. Thought [during relations] is a matter of major importance [in the development of the fetus]. Proof of this can be seen from the sticks that our father Yaakov, may peace be upon him [set in view

of the sheep when they mated]. According to the thoughts of a man and his house [his wife], will a soul be drawn to the child, either from the other side or from the side of holiness. There are many arrogant children — a pity that they exist! — whose fathers and mothers caused them to be so, by their thoughts and their speech. The parents will be punished for all the sins of the children, if they caused them to be this way through their thoughts, and their shame will not be erased. Fortunate is the one who guides his ways, and whose thoughts are all directed to G-d, and whose yearnings are to fulfill His commandment, may He be blessed. Fortunate will be his children after him.

וּמִקְלוֹת יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם יוֹכִיחוּ
וּלְפִי מַחֲשַׁבַת אִישׁ וּבֵיתוֹ בֶּן תַּמְשֵׁךְ נֶפֶשׁ
לְיֶלֶד אוֹ מִסְטָרָא אוֹ אַחֲרָא אוֹ מִסְטָרָא
דְּקֹדְשָׁה וְהִרְבֵּה בְנִים חֲצוּפִים חָבַל עַל
דְּמִשְׁתַּכְחִין שְׁגָרְמוּ לָהֶם אָבִיהֶם וְאִמָּם לְפִי
מַחֲשַׁבְתָּם וְדַבְּרוּרָם וְכָל חֲטָאוֹת הַבְּנִים אִם
הֵם גָּרְמוּ בְּמַחֲשַׁבְתָּם הֵם נִעְנָשִׁים עֲלֵיהֶם
וְחִרְפָתָם לֹא תִמְחָה וְאֲשֶׁרֵי הַשֵּׁם דְּרַכְיוֹ
וְיִכּוֹנוּ לָהּ כָּל מַחֲשַׁבוֹתָיו וְכָל מַעֲיִינָיו
לְקַיִּים מִצְוֹתָו יִתְבַּרַךְ וְאֲשֶׁרֵי בְּנָיו אַחֲרָיו:

הלכה

הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק א

Practical Law:

Rambam, Laws of Reciting Shema, Ch. 1

(1) Twice each day, one recites the Shema [once] in the evening and [once] in the morning, as it says: “When you lie down and when you rise up” (Deuteronomy 6:7) — [i.e.,] at the time when it is usual for people to be lying down, which is at night, and at the time that it is usual for people to be getting up, which is in the daytime. (2) And what does one recite? Three paragraphs. They are: “Hear, O Israel;” (Deuteronomy 6:4-9) “And it will be, if you will surely harken;” (ibid., 11:13-21) “And God said.” (Numbers 15:37-41) The paragraph “Hear, O Israel” is recited first because it contains [the principle of] the Unity of God, [the command] to love Him, and [the command] of learning [the Torah], which are the major principles [of Judaism] upon which everything else depends. After that, one recites “And it will be, if you will surely harken;” because it contains a command to remember all the rest of the commandments. After that, one recites the paragraph regarding the commandment of *tzitzit*, for it, too, includes the command to remember all the commandments. (3) Even though the commandment of *tzitzit* does not apply at night, one recites that paragraph at night because it includes mention of the exodus from Egypt, and we are commanded to mention the exodus from Egypt both in the daytime and at night, as it says:

א פַּעַמַּיִם בְּכָל יוֹם קוֹרְאִין קְרִיאַת שְׁמַע בְּעֶרֶב
וּבבֹקֶר שְׁנַאֲמַר (דברים ו') וּבשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ
בְשַׁעַת שְׁדֻרְךָ בְּנֵי אָדָם שׁוֹכְבִים וְזוֹ הִיא לִילָה
וּבְשַׁעַת שְׁדֻרְךָ בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִים וְזוֹה הוּא יוֹם:
ב וּמָה הוּא קוֹרָא שְׁלֹשׁ פְּרָשִׁיּוֹת וְאֵלוֹ הֵן שְׁמַע
וְהִיָּה אִם שְׁמַע וְיֹאמַר וּמִקְדִּימִין לְקִרּוֹת
פְּרָשַׁת שְׁמַע מִפְּנֵי שֵׁישׁ בַּהּ יַחֲדוּ הַשֵּׁם וְאֶהְבְּתוּ
וְתִלְמּוּדוֹ שֶׁהוּא הַעֵיקָר הַגְּדוֹל שֶׁהַכֹּל תִּלְוֵי בוֹ
וְאַחֲרֶיהָ וְהִיָּה אִם שְׁמוּעַ שֵׁישׁ בַּהּ צוּוִי עַל
זְכִירַת שְׁאֵר כָּל הַמִּצְוֹת וְאַחַר כֵּךְ פְּרָשַׁת
צִיצִית שֶׁגַּם הִיא יֵשׁ בַּהּ צוּוִי זְכִירַת כָּל
הַמִּצְוֹת: ג אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מִצְוַת צִיצִית נוֹהֶגֶת
בַּלַּיְלָה קוֹרְאִין אוֹתָהּ בַּלַּיְלָה מִפְּנֵי שֵׁישׁ בַּהּ
זְכוֹן יְצִיאַת מִצְרַיִם וּמִצְוַת הַזְּכוֹר יְצִיאַת
מִצְרַיִם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שְׁנַאֲמַר (שם ט"ז) לְמַעַן

“So that you will remember the day when you went out of the land of Egypt all the days of your life.” (Deuteronomy 16:3) The reciting of these three paragraphs in their proper order is what is called “The reciting of the Shema.” (4) When a person recites the Shema, after he finishes the first verse, he whispers, “Blessed be the name of His glorious Majesty forever and ever.” Then he goes on to recite in his usual manner, “You must love the Lord your God” and so on until the end.

תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. וקריאת שלש פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוֹ עַל סֵדֶר זֶה הִיא הַנְּקִרְאָת קְרִיאַת שְׁמַע: ד הקורא קריאת שְׁמַע כְּשֶׁהוּא גוֹמֵר פְּסוּק רֵאשׁוֹן אֹמֵר בְּלֶחֶשׁ בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וְחוֹזֵר וְקוֹרֵא כְּדַרְבּוֹ וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַד סוּפָהּ:

YITRO FOR TUESDAY
TORAH

יתרו ליום שלישי
תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילויי הה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מוטופת הנפש משבת שעברה

יֵאָדָּעַנָּה יְדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְדוּהָ מִכָּל־
הָאֱלֹהִים כִּי בַדְּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם:
יב וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֵתָן מֹשֶׁה עֲלֶיהָ וּזְבָחִים
לְאֱלֹהִים וַיָּבֵא אֶהָרֶן וְכָל־זֶקְנֵי יִשְׂרָאֵל

יֵאָדָּעַנָּה יְדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְדוּהָ מִכָּל־
הָאֱלֹהִים כִּי בַדְּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם:
יב וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֵתָן מֹשֶׁה עֲלֶיהָ וּזְבָחִים
לְאֱלֹהִים וַיָּבֵא אֶהָרֶן וְכָל־זֶקְנֵי יִשְׂרָאֵל

(11) Now I know that the Lord is greater than all the deities, for the thing that they plotted, [came] upon them. (12) Then Moshe's father-in-law, Yitro, sacrificed a burnt-offering and peace-offerings to God, and Aharon and all the

RASHI

(11) **Now I know** — *I recognized Him in the past, but now, even more so. Than all the deities* — *This teaches us that he was familiar with all the idolatry in the entire world. There was not a single form of idolatry which he had not worshipped (Mekhilta). For the thing that they plotted, [came] upon them* — *as the Targum [Onkelos] renders [With that which the Egyptians plotted to judge Israel, He judged them]; it was with water that they plotted to destroy them, and they themselves were destroyed with [the] water [of the Sea of Reeds]. אשר זָדוּ — means, (אשר הרשיעו) they acted wickedly. However, our Rabbis interpreted it as deriving from, “Yaakov cooked (ויזד)” (Genesis 25:29) as if to say, in the very pot in which they cooked, they, themselves, were cooked (Sotah 11a). (12) **Burnt-offering** — *As its apparent meaning, [עולה, means, rising up] because it [the offering] was totally burned [on the altar, in contrast to other sacrifices, where some portions of the flesh were eaten].* וּזְבָחִים — *Peace-offerings.**

רש"י
(יא) עֲתָה יְדַעְתִּי. מכירו הייתי לשַׁעֲבֵר וְעַבְשֵׁי בִיּוֹתֵר: מִכָּל הָאֱלֹהִים. מִלְּמַד שֶׁהָיָה מִכִּיר בְּכָל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שְׁבַעֲוֹלָם שְׁלֹא הֵנִיחַ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שְׁלֹא עֲבָדָה: כִּי בַדְּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם. כְּתַרְגוּמוֹ בְּמִים דְּמוֹ לְאֶבֶדֶם וְהֵם נֶאֱבְדוּ בְּמִים: אֲשֶׁר זָדוּ. אֲשֶׁר הִרְשִׁיעוּ. וְרִבּוֹתֵינוּ דְרָשׁוּהוּ לְשׁוֹן וַיִּזְדַּעַב נֶזֶד בְּקִדְרָה אֲשֶׁר בְּשִׁלוֹ בָּהּ נִתְבַּשְׁלוּ: (יב) עֲלָה. כְּמִשְׁמַעָה שֶׁהִיא כְּלָה כְּלִיל: וּזְבָחִים. שְׁלָמִים: